

Výroční zpráva
o činnosti Ministerstva spravedlnosti na
úseku ochrany oznamovatelů v roce 2023

Obsah

Úvod.....	2
A. Činnost Ministerstva spravedlnosti na úseku ochrany oznamovatelů v období 1. 1. – 31. 7. 2023	4
I. Aplikace přímého vertikálního účinku Směrnice	4
II. Projekt Zintenzivnění boje proti korupci zvyšováním povědomí veřejného sektoru se zaměřením na soudce, orgány činné v trestním řízení a veřejnou správu	8
B. Činnost Ministerstva spravedlnosti na úseku ochrany oznamovatelů v období 1. 8. – 31. 12. 2023	12
I. Externí oznamovací systém.....	12
II. Metodická, poradenská a jiná odborná pomoc Ministerstva spravedlnosti.....	14
C. Shrnutí aktivit Ministerstva spravedlnosti na úseku ochrany oznamovatelů za rok 2023 ...	16
D. Výhled aktivit Ministerstva spravedlnosti na úseku ochrany oznamovatelů v roce 2024	17
I. Dotazníkové šetření týkající se provozování vnitřního oznamovacího systému podle zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů.....	17
II. Kontrolní činnost na úseku ochrany oznamovatelů.....	20
III. Plán další činnosti v roce 2024.....	22

Úvod

Ačkoliv se v České republice snahy o legislativní úpravu whistleblowingu objevovaly opakovaně od roku 2013, ke schválení komplexního regulatorního rámce ochrany oznamovatelů protiprávního jednání dochází až v roce 2023. Dne 1. srpna 2023 nabyly účinnosti zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů (dále jen „zákon o ochraně oznamovatelů“), a zákon č. 172/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů (dále jen „změnový zákon“).

Zákon o ochraně oznamovatelů a související změnový zákon transponují do českého právního řádu Směrnici Evropského parlamentu a Rady EU 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (dále jen „Směrnice“). Schválením citovaných zákonů dochází k naplnění mnoha mezinárodních závazků České republiky (např. doporučení GRECO, OECD či závazků vyplývajících z Trestněprávní úmluvy Rady Evropy o korupci, Občanskoprávní úmluvy Rady Evropy o korupci, Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, Úmluvy OSN proti korupci) a klíčových závazků vlády z programového prohlášení vlády a koncepčních protikorupčních dokumentů vlády.

Cílem zákona o ochraně oznamovatelů a doprovodného změnového zákona je umožnit pracovníkům v soukromém i veřejném sektoru bezpečně podat oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že se někdo dopustil protiprávního jednání v tzv. pracovním kontextu prostřednictvím povinně zřizovaných interních oznamovacích systémů, případně externího oznamovacího systému v působnosti Ministerstva spravedlnosti, a zajistit jim ochranu před odvetnými opatřeními ze strany zaměstnavatelů a dalších subjektů a osob.

Jedním ze stěžejních prvků zákonné ochrany oznamovatelů je možnost lépe se domáhat svých práv, pokud je do nich v souvislosti s oznámením protiprávního jednání osobám v pracovněprávních a jiných obdobných vztazích zasahováno, a to ať už ze strany zaměstnavatele nebo jiné osoby. K tomu napomáhá posílení procesního postavení oznamovatele v rámci soudního řízení. Smyslem nového regulatorního rámce je nejen ochrana oznamovatelů protiprávního jednání, ale také prevence protiprávního jednání obecně.

V Ministerstvu spravedlnosti je gesce ochrany oznamovatelů svěřena Odboru střetu zájmů a boje proti korupci Sekce koordinace tvorby právních předpisů a prevence korupce (dále jen „OSZBK“). V roce 2023 tuto agendu vykonávalo 6 zaměstnanců OSZBK, přičemž jeden z nich se věnoval této agendě výlučně.

Vzhledem k tomu, že zákon o ochraně oznamovatelů nabył účinnosti až v druhé polovině roku 2023, je i tato výroční zpráva, jež je zpracována na základě § 15 písm. i) zákona o ochraně oznamovatelů, rozdělena na období před účinností zákona a po ní. Pro úplnost zpráva zároveň uvádí výhled činností Ministerstva spravedlnosti, resp. OSZBK, v agendě ochrany oznamovatelů pro rok 2024, přičemž některé z aktivit ministerstva v této oblasti se sledovanými obdobími prolínají.

Vedle legislativní činnosti a zajišťování fungování externího oznamovacího systému OSZBK prováděl během roku 2023 rovněž řadu vzdělávacích, poradenských a dalších osvětových aktivit. Vedle aktivního vystupování zástupců OSZBK na školeních, seminářích a webinářích

či organizace odborné konference, provázela nabytí účinnosti zákona o ochraně oznamovatelů mediální kampaň zaměřená na širokou veřejnost, která měla za cíl informovat adresáty nové právní úpravy o jejích klíčových aspektech.

V souladu se zákonem o ochraně oznamovatelů se v roce 2024 OSZBK bude oproti předcházejícím obdobím rovněž intenzivněji věnovat kontrolní a navazující přestupkové činnosti na úseku ochrany oznamovatelů, přičemž pokračovat budou rovněž jeho metodické, poradenské a školicí aktivity.

A. Činnost Ministerstva spravedlnosti na úseku ochrany oznamovatelů v období 1. 1. – 31. 7. 2023

Ve sledovaném období, tedy **před nabytím účinnosti zákona o ochraně oznamovatelů a souvisejícího změnového zákona**, ministerstvo soustředilo své aktivity zejména na úspěšné dokončení legislativního procesu v Poslanecké sněmovně a Senátu České republiky a na metodickou podporu povinných subjektů, na které ještě před účinností transpoziční legislativy dopadaly povinnosti bezprostředně na základě tzv. přímého vertikálního účinku Směrnice.

I. Aplikace přímého vertikálního účinku Směrnice

Obecně k přímému vertikálnímu účinku

Přímým účinkem se rozumí schopnost ustanovení unijního práva přímo zakládat práva a povinnosti, které musejí vnitrostátní soudy a další orgány veřejné moci chránit. Povinnosti může Směrnice na základě přímého účinku zakládat pouze členským státům, zatímco práva pouze jednotlivcům (tzv. přímý vertikální účinek). Za adresáty povinností ukládaných Směrnici se považují i ty subjekty, které jsou řízené nebo kontrolované státem a plní služby veřejného zájmu (k čemuž disponují specifickými pravomocemi), a zpravidla i nepřímí vykonavatelé státní správy.

V důsledku marného uplynutí transpoziční lhůty (k 17. prosinci 2021) došlo k přímé aplikaci některých ustanovení Směrnice, jejichž naplnění byla Česká republika povinna zajistit. Mezi hlavní povinnosti založené některým subjektům již přímým vertikálním účinkem Směrnice patřilo:

- a) zavedení vnitřních oznamovacích systémů splňujících parametry požadované Směrnici,
- b) nastavení procesů vyřizování, zpracovávání a uchovávání oznámení v rámci vnitřních oznamovacích systémů,
- c) zavedení externího oznamovacího systému splňujícího parametry požadované Směrnici,
- d) nastavení procesů vyřizování, zpracovávání a uchovávání oznámení v rámci externího oznamovacího systému,
- e) zajištění metodické podpory oznamovatelů, orgánů státní správy a samosprávy a dalších veřejnoprávních subjektů.

Jako gestor zákona o ochraně oznamovatelů převzalo Ministerstvo spravedlnosti po uplynutí transpoziční lhůty roli tzv. příslušného orgánu a úkoly spojené se zavedením a fungováním externího oznamovacího systému. Ministerstvo tak bylo (a je i nadále) povinno přijímat a posuzovat oznámení a dále poskytovat metodickou, poradenskou a odbornou pomoc ve věcech ochrany oznamovatelů a plnit další úkoly stanovené Směrnici (resp. od 1. srpna 2023 zákonem o ochraně oznamovatelů).

Externí oznamovací systém

S ohledem na výše uvedené povinnosti vyplývající ze Směrnice Ministerstvo spravedlnosti přijímalo a posuzovalo (resp. přijímá a posuzuje) oznámení podaná prostřednictvím externího oznamovacího systému.

Pověřeným zaměstnancem pro příjem oznámení podaných prostřednictvím externího oznamovacího systému byl od jeho zprovoznění (tedy od 18. prosince 2021) zaměstnanec OSZBK **Mgr. Marek Netočný**.¹

Ministerstvo spravedlnosti posuzovalo přijatá oznámení následujícím způsobem

- filtrovalo oznámení zcela zjevně nedůvodná a nespádající do působnosti Směrnice,
- činilo předběžnou právní kvalifikaci oznamovaného protiprávního jednání a
- následně je postupovalo příslušnému orgánu veřejné moci.²

Na rozdíl od příslušné osoby ministerstvo, resp. pověřený zaměstnanec, nenavrhuje povinnému subjektu opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu, ani v dané organizaci neprovádí žádná prošetřování oznámeného protiprávního jednání.

V období 1. 1. – 31. 7. 2023 obdrželo Ministerstvo spravedlnosti 19 oznámení. Z toho bylo posouzeno jako:

- **nespadající** do působnosti Směrnice - **18 oznámení**;
- **spadající** do působnosti Směrnice - **1 oznámení**, které bylo postoupeno **Policii České republiky**.³

Metodická, poradenská a jiná odborná pomoc

Za účelem zvýšení právní jistoty povinných subjektů i potenciálních oznamovatelů a usnadnění aplikace přímého vertikálního účinku v praxi Ministerstvo spravedlnosti vydalo [Metodiku k přímé aplikovatelnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie](#), jejímž cílem bylo sloužit jako praktický manuál při plnění povinností vyplývajících ze Směrnice, a to zejména povinnosti zavést a provozovat vnitřní oznamovací systém.

Dne 17. prosince 2021 došlo rovněž ke spuštění webu oznamovatel.justice.cz, na kterém jsou soustředěny veškeré informace související s agendou ochrany oznamovatelů. Hlavní stránka je

¹ Čl. 11 odst. 1 Směrnice.

² Čl. 11 odst. 2 Směrnice.

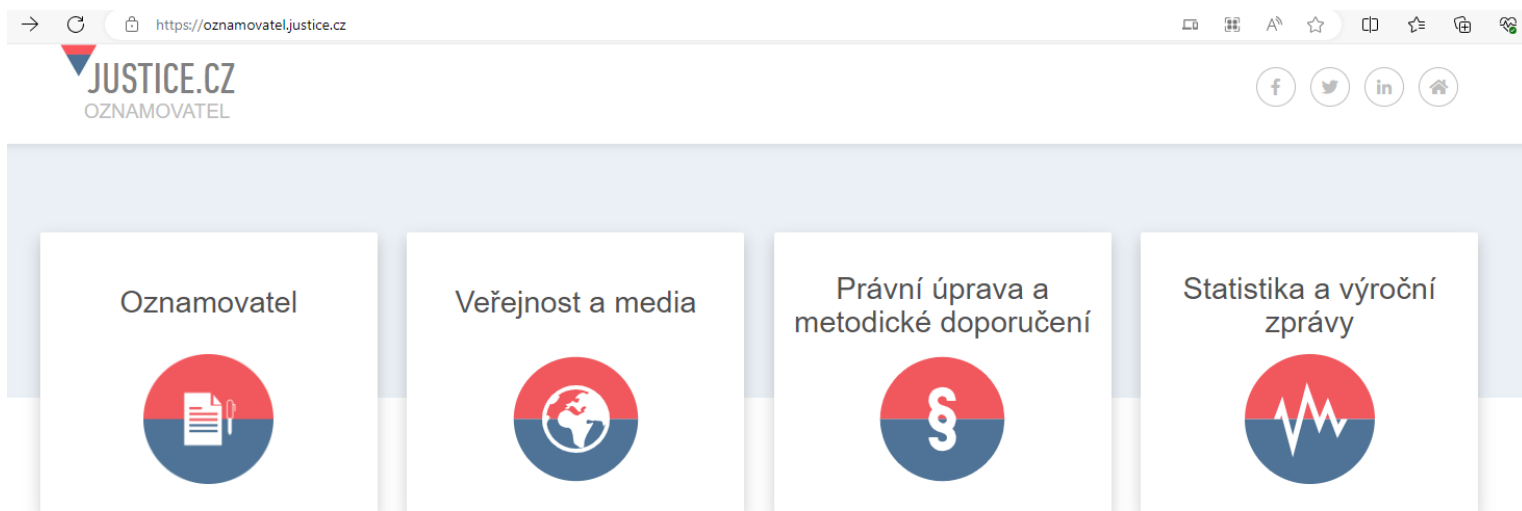
³ V období 18. 12. 2021 - 31. 12. 2022, tedy od nástupu přímého vertikálního účinku do konce roku 2022, obdrželo Ministerstvo spravedlnosti 36 oznámení. Z toho bylo posouzeno jako:

- nespádající pod Směrnici či zcela zjevně nedůvodné - **32 oznámení**;
- spadající pod Směrnici - **4 oznámení**, která byla postoupena:
  - **Odboru dohledu a kárné agendy Ministerstva spravedlnosti**,
  - **Policii České republiky** a
  - **Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**.

V jednom případě pak bylo oznámení postoupeno příslušnému orgánu veřejné moci samotným oznamovatelem.

rozdělena do 4 základních kategorií (*Oznamovatel*, *Veřejnost a media*, *Právní úprava a metodická doporučení* a *Statistika a výroční zprávy*) podle cílů návštěvníka. Níže na stránce se pod těmito základními kategoriemi návštěvníkovi zobrazují *Aktuality a tiskové zprávy*.

Aktuality a tiskové zprávy

Vzorový vnitřní předpis k provozování vnitřního oznamovacího systému podle zákona o ochraně oznamovatelů povinným subjektem byl aktualizován

08.09.2023 Subjektům povinným od 1. srpna 2023 zřídit a provozovat vnitřní oznamovací systém podle zákona o ochraně oznamovatelů se k případnému využití poskytuje pracovní verze vzorového vnitřního předpisu včetně doprovodného komentáře. V rámci aktualizace byl předpis doplněn o vzory dokumentů. Aktualizovaný dokument je dostupný [zde](#).

Zákon o ochraně oznamovatelů a související změnový zákon nabývají účinnosti

08.09.2023 Dne 1. srpna 2023 nabývá účinnosti zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů a zákon č. 172/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů. Zákon o ochraně oznamovatelů a související změnový zákon transponují do českého právního řádu směrnici Evropského parlamentu a Rady EU ze dne 23. října 2019 [...]

Obrázek č. 1 - hlavní stránka webu oznamovatel.justice.cz.

V kategorii *Oznamovatel* lze kromě prokliků na zabezpečený formulář pro oznamování prostřednictvím externího oznamovacího systému a na vnitřní oznamovací systém ministerstva nalézt 17 základních okruhů informací o zákonu o ochraně oznamovatelů obsahujících informace např. o věcné a osobní působnosti zákona, možnostech podání oznámení, způsobech vyřizování oznámení, parametrech ochrany před odvetnými opatřeními a odkazu na poradenství pro oznamovatele.

Kategorie *Veřejnost a média* obsahuje praktické informace zejména pro povinné subjekty a příslušné osoby včetně sekcí *Nejčastější dotazy* a *Slovník pojmů*. Záložky jsou pravidelně doplňovány, aby obsahovaly co nejširší množství informací a aktualit.

Na webové stránce lze nalézt rovněž *Metodiku k zákonu č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů* a *Vzorový vnitřní předpis k provozování vnitřního oznamovacího systému podle zákona o ochraně oznamovatelů povinným subjektem*, a to pod záložkou *Právní úprava a metodická doporučení*.

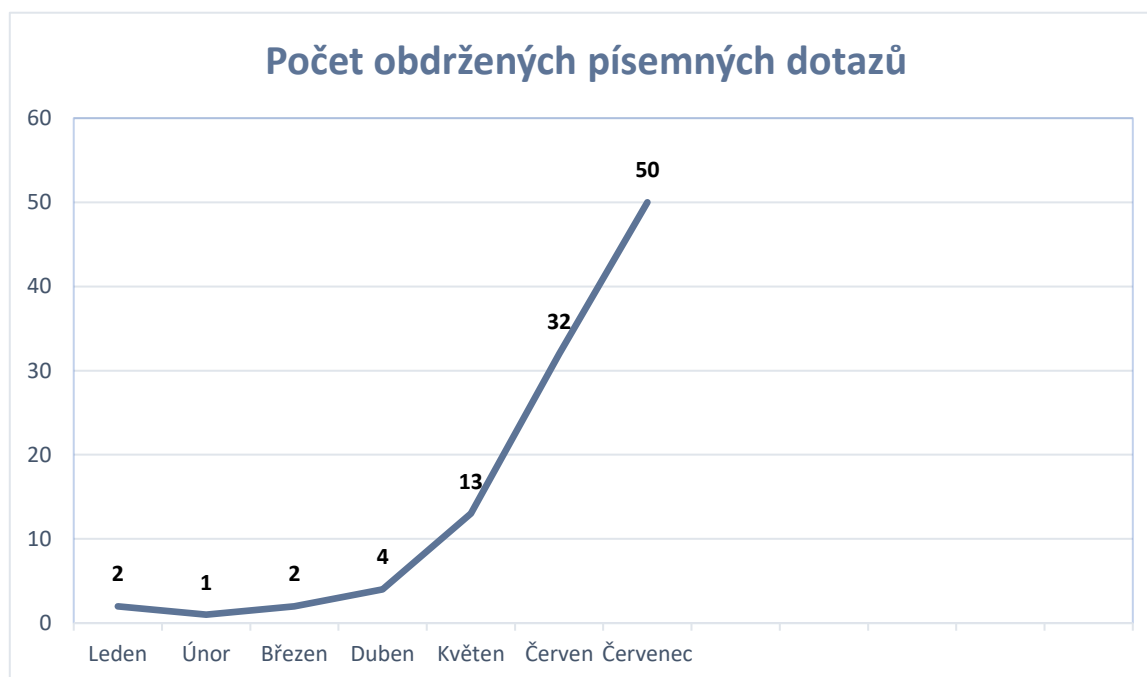
V kategorii *Statistiky a výroční zprávy* bude možné nalézt průběžně doplňované výroční zprávy a další zpracované statistiky.

Ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím zaměstnanců OSZBK dále provádělo metodickou činnost zejména prostřednictvím školení, seminářů, workshopů a webinářů. V neposlední řadě ministerstvo také poskytovalo poradenství potenciálním oznamovatelům ohledně jejich práv, povinností a možností podat oznámení, jakož i povinným subjektům a příslušným osobám z veřejného i soukromého sektoru ohledně správného zavedení a provozování vnitřního oznamovacího systému.

Vedle vzdělávacích aktivit prováděných v rámci projektu (viz níže) ministerstvo uspořádalo před účinností zákona o ochraně oznamovatelů v roce 2023 **5 školení a 3 webináře** zaměřené zejména na povinné subjekty a příslušné osoby z veřejného i soukromého sektoru. Zástupci OSZBK rovněž participovali na řadě školení, seminářů a webinářů organizovaných veřejnoprávními subjekty, organizacemi sdružujícími územní samosprávné celky či soukromoprávními subjekty.

V období **1. 1. – 31. 7. 2023** Ministerstvo spravedlnosti vyřídilo **104 písemných dotazů a žádostí o stanovisko** souvisejících s problematikou ochrany oznamovatelů. Další dotazy byly rovněž vyřizovány telefonicky. Před nabytím účinnosti zákona o ochraně oznamovatelů se dotazy nejčastěji týkaly tématu **zavedení vnitřního oznamovacího systému a povinností příslušných osob**. Nejvyšší nábád dotazů pak ministerstvo zaznamenalo bezprostředně před nabytím účinnosti zákona o ochraně oznamovatelů.

Graf č. 1 – počet obdržených písemných dotazů v období 1. 1. – 31. 7. 2023.

II. Projekt Zintenzivnění boje proti korupci zvyšováním povědomí veřejného sektoru se zaměřením na soudce, orgány činné v trestním řízení a veřejnou správu

V souvislosti s povinnostmi vyplývajícími České republice z mezinárodních závazků včetně Směrnice byly Ministerstvem spravedlnosti v rámci projektu „Zintenzivnění boje proti korupci zvyšováním povědomí veřejného sektoru se zaměřením na soudce, orgány činné v trestním řízení a veřejnou správu“ financovaného z Fondů EHP 2014–2021 realizovány v oblasti ochrany oznamovatelů následující aktivity:

a) Mezinárodní konference Zintenzivnění boje proti korupci: whistleblowing

Ve dnech 17. – 18. 1. 2023 byla uspořádána mezinárodní konference Zintenzivnění boje proti korupci: whistleblowing. Diskutovanými tématy byly např. transpozice Směrnice v některých členských státech, zkušenosti veřejného a soukromého sektoru s ochranou oznamovatelů, poznatky z praxe neziskového sektoru s podporou a propagací whistleblowingu i zkušenosti samotných whistleblowerů.

b) Komparativní studie k ochraně oznamovatelů

Organizace Oživení, z.s. zpracovala Komparativní studii k ochraně oznamovatelů porovnávající dobrou praxi způsobů zvyšování povědomí o tématu ochrany oznamovatelů ve Francii, Nizozemí, Norsku, Velké Británii, Chorvatsku a USA.

c) Brožura „Ochrana oznamovatelů“

Organizace Oživení, z.s. dále zpracovala brožuru Ochrana oznamovatelů určenou zejména příslušným osobám a povinným subjektům, jejímž cílem je představit základní principy whistleblowingu, dát povinným subjektům základní informace o tom, jak zacházet s oznamovateli a jak vyřizovat oznámení.

Záznam z uvedené konference, výše zmíněná komparativní studie, brožura a další aktivity uspořádané v rámci projektu jsou zveřejněny na webových stránkách korupce.cz.

d) Školení a workshopy na téma „Whistleblowing“

V měsíci únoru a dubnu 2023 bylo Ministerstvem spravedlnosti uspořádáno celkem **5 školení** zaměřených na oblast whistleblowingu (tedy ochrany oznamovatelů) s celkovým počtem **68 účastníků**. Školitelé z Ministerstva spravedlnosti seznámili účastníky s tématem whistleblowingu, jeho společenskými přínosy a relevantní právní úpravou.

V měsíci květnu a červenci 2023 bylo uspořádáno celkem **6 workshopů** na téma „Whistleblowing“ s celkovým počtem **130 účastníků**. Workshopy obsahově navazovaly na výše uvedená školení.

e) Mediální kampaň

V souvislosti se schválením zákona o ochraně oznamovatelů došlo v roce 2023 k přípravě a spuštění mediální kampaně zaměřené na ochranu oznamovatelů, která podpořila

informovanost veřejnosti o možnostech oznamování protiprávního jednání, resp. o zákoně o ochraně oznamovatelů a souvisejícím změnovém zákoně.

Zhotovitelem mediální kampaně se zaměřením na podporu whistleblowingu, která probíhala v období od 17. 6. - 28. 7. 2023 formou **online bannerů, videospotů a rozhlasové kampaně**, byla společnost REMMARK, a.s.

Kampan proběhla na 4 z 5 nejnavštěvovanějších zpravodajských portálů: **idnes.cz, denik.cz, cnn.iprima.cz, reflex.cz, seznam.cz** a **novinky.cz**. Reklamní banner byl umístěn rovněž na odborném webu **ceska-justice.cz**.

Online kampan dosáhla ve sledovaném období 24 282 522 impresí⁴ a 76 236 prokliků. Míra prokliku online kampaně činila tedy 0,31 %.

Obrázek č. 2 – dokladové screeny mediální kampaně.

⁴ Počet zobrazení.

Obrázek č. 3 – dokladové screeny mediální kampaně

Obrázek č. 4 – dokladové screeny mediální kampaně.

Rozhlasová kampaň byla vysílána na Rádiu Blaník, na kterém bylo odvysíláno 40 audiospotů.

B. Činnost Ministerstva spravedlnosti na úseku ochrany oznamovatelů v období 1. 8. – 31. 12. 2023

Po **nabytí účinnosti zákona o ochraně oznamovatelů a souvisejícího změnového zákona** došlo ke zřetelnému nárůstu nápadu oznámení protiprávního jednání podaných prostřednictvím externího oznamovacího systému Ministerstva spravedlnosti. Kromě příjmu a posuzování oznámení ministerstvo rovněž v tomto období provádělo intenzivní metodickou a poradenskou činnost.

I. Externí oznamovací systém

V souladu s § 14 písm. a) zákona o ochraně oznamovatelů Ministerstvo spravedlnosti přijímá a posuzuje oznámení podle tohoto zákona, tedy provozuje tzv. externí oznamovací systém.

Pověřeným zaměstnancem⁵ pro příjem oznámení podaných prostřednictvím externího oznamovacího systému byl v roce 2023 **Mgr. Marek Netočný**.

Ministerstvo spravedlnosti posuzuje přijatá oznámení následujícím způsobem

- filtruje oznámení zcela zjevně nedůvodná a nespádající do působnosti zákona o ochraně oznamovatelů,
- činí předběžnou právní kvalifikaci oznamovaného protiprávního jednání a
- následně je postupuje příslušnému orgánu veřejné moci.⁶

Na rozdíl od příslušné osoby ministerstvo, resp. pověřený zaměstnanec, nenavrhuje povinnému subjektu opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu, ani v dané organizaci neprovádí žádná prošetřování oznámeného protiprávního jednání.

V období 1. 8. - 31. 12. 2023 obdrželo Ministerstvo spravedlnosti 62 oznámení. Z toho bylo posouzeno jako:

- nespádající do působnosti zákona o ochraně oznamovatelů či zcela zjevně nedůvodné - **40 oznámení**;
- spadající do působnosti zákona o ochraně oznamovatelů - **22 oznámení**, která byla postoupena:
  - **Policii České republiky (3)⁷**,
  - **Inspektorátu práce (18)⁸**,
  - **Kanceláři prezidenta republiky (1)**,
  - **Krajskému úřadu (1)⁹**,
  - **Úřadu pro ochranu osobních údajů (1)**,
  - **Krajské hygienické stanici (1) a**

⁵ § 15 písm. i) zákona o ochraně oznamovatelů.

⁶ § 17 zákona o ochraně oznamovatelů.

⁷ Policie ČR v jednom případě vyrozuměla Ministerstvo spravedlnosti o tom, že neshledala, že by byl spáchán trestný čin.

⁸ Inspektorát práce v osmi případech vyrozuměl Ministerstvo spravedlnosti o tom, že neshledal pochybení, a v jednom případě o tom, že již v této věci provedl kontrolu a rozhodl o nezahájení dalšího řízení ve věci.

⁹ Krajský úřad vyrozuměl Ministerstvo spravedlnosti o tom, že neshledal, že by došlo k protiprávnímu jednání.

○ **Finančnímu úřadu (1).**

V několika případech byl na základě jednoho oznámení zaslán podnět více orgánům veřejné moci.

Jak je patrné ze složení orgánů veřejné moci, kterým byla oznámená protiprávní jednání předána k dalšímu šetření, **nejčastěji oznamovanými porušeními byla ve sledovaném období porušení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce**. Jednalo se tedy zejména o přestupky podle zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, a porušení spadající do věcné působnosti zákona o ochraně oznamovatelů podle **§ 2 odst. 1 písm. b)**¹⁰.

Co se týče pracovního zařazení oznamovatelů, **nejčastěji se jednalo o osoby v základním pracovněprávním vztahu**, tedy o oznamovatele spadající do osobní působnosti zákona o ochraně oznamovatelů podle **§ 2 odst. 3 písm. a)**¹¹. Ministerstvo nicméně obdrželo oznámení i od dalších kategorií oznamovatelů, zejména od osob ve služebním poměru či osob plnících úkoly v rámci činnosti právnických osob.¹²

---

¹⁰ „Oznámení obsahuje informace o možném protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít u osoby, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti, a které má znaky přestupku, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100000 Kč,“.

¹¹ „Práci nebo jinou obdobnou činností se pro účely tohoto zákona rozumí závislá práce vykonávaná v základním pracovněprávním vztahu,“.

¹² § 2 odst. 3 písm. b) a f) zákona o ochraně oznamovatelů.

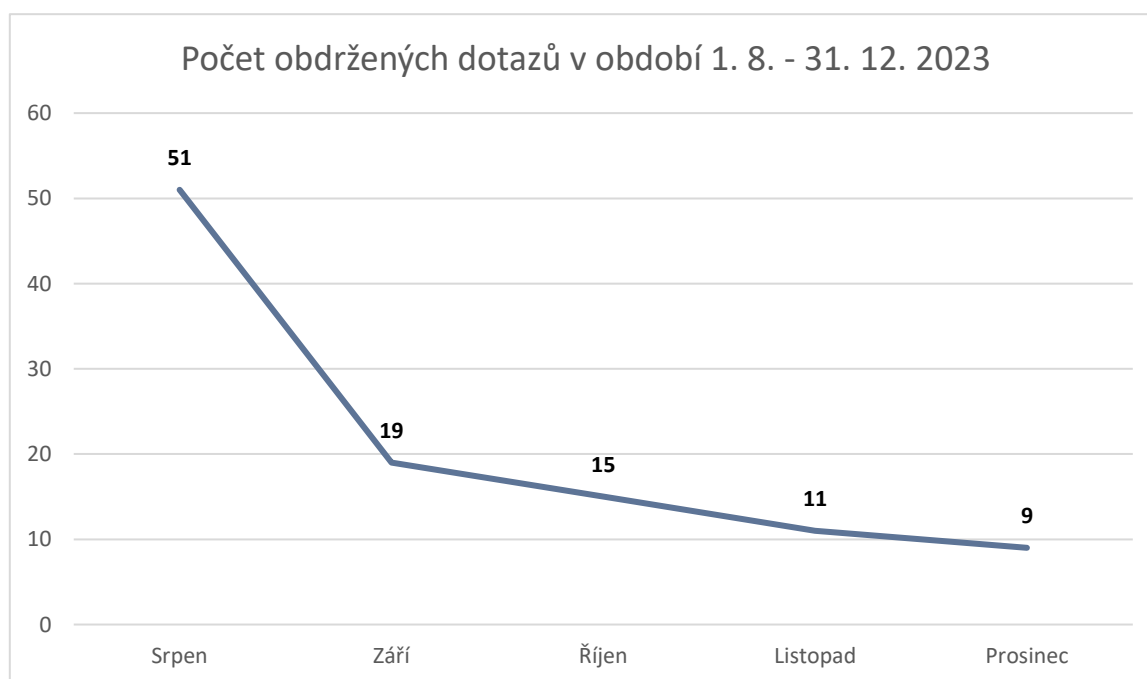

II. Metodická, poradenská a jiná odborná pomoc Ministerstva spravedlnosti

Ministerstvo spravedlnosti v souladu s § 14 písm. b) zákona o ochraně oznamovatelů poskytuje veřejnosti a zejména pak povinným subjektům, příslušným osobám a rovněž případným oznamovatelům metodickou a poradenskou pomoc. Dne 1. srpna 2023 ministerstvo uveřejnilo prostřednictvím webové stránky oznamovatel.justice.cz [Metodiku k aplikaci zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů](#).

V období po účinnosti zákona o ochraně oznamovatelů ministerstvo uspořádalo v roce 2023 **3 školení a 5 webinářů** zaměřených zejména na povinné subjekty a příslušné osoby z veřejného i soukromého sektoru, přičemž proškoleni byli rovněž zaměstnanci inspektorátů práce, kteří vykonávají v dělené působnosti společně s Ministerstvem spravedlnosti kontrolu plnění některých povinností podle zákona o ochraně oznamovatelů.¹³

V období 1. 8. – 31. 12. 2023 Ministerstvo spravedlnosti vyřídilo **105 písemných dotazů a žádostí o stanovisko** souvisejících s problematikou ochrany oznamovatelů. Další dotazy byly rovněž vyřizovány telefonicky. Nejvyšší nápad dotazů zaznamenalo ministerstvo bezprostředně po nabytí účinnosti zákona o ochraně oznamovatelů.

Graf č. 2 – počet obdržených písemných dotazů v období 1. 8. – 31. 12. 2023.

Po nabytí účinnosti zákona se dotazy nejčastěji týkaly podmínek, které je nutné splnit ke sdílení a outsourcingu vnitřního oznamovacího systému¹⁴, ke vztahům zahraniční mateřské společnosti a její pobočky v České republice z hlediska zavádění oznamovacího systému a k povinnostem povinných osob podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů. Lze nicméně obecně

¹³ § 22 zákona o ochraně oznamovatelů.

¹⁴ § 8 odst. 2 a 3 zákona o ochraně oznamovatelů.

shrnout, že obdržené dotazy směřovaly k celé šíři zákona, takže ani výše popsané okruhy nejčastějších dotazů samy o sobě nepřekračují ani cca 10 % všech obdržených dotazů (za každý okruh dotazů).

C. Shrnutí aktivit Ministerstva spravedlnosti na úseku ochrany oznamovatelů za rok 2023

Souhrnná tabulka:

	2023	1.1. – 31. 7.	1. 8. – 31. 12.	Spadající pod Směrnici/ZOO¹⁵	Nespadající pod Směrnici/ZOO
Oznámení	81	19	62	23, 1, 22	58, 18, 40
Dotazy	209	104	105		
Školení	11	8	3		
Workshopy	8	8			
Webináře	9	4	5		
Konference	1	1			

Zveřejněné dokumenty:

[Metodika k přímé aplikovatelnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie](#)

[Metodika k zákonu č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů](#)

[Leták se základními informacemi pro oznamovatele](#)

[Vzorový vnitřní předpis k provozování vnitřního oznamovacího systému \(včetně komentáře a vzorových dokumentů jednotlivých úkonů v rámci vnitřního oznamovacího systému\)](#)

[Seznam transpozičních předpisů](#)

¹⁵ Zákon o ochraně oznamovatelů.

D. Výhled aktivit Ministerstva spravedlnosti na úseku ochrany oznamovatelů v roce 2024

V průběhu roku 2024 se Ministerstvo spravedlnosti bude v rámci výkonu své působnosti na úseku ochrany oznamovatelů prostřednictvím OSZBK i nadále důkladně věnovat metodické, poradenské a jiné odborné pomoci a oproti předcházejícím období rovněž kontrolní a dohledové činnosti.

I. Dotazníkové šetření týkající se provozování vnitřního oznamovacího systému podle zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů

V lednu roku 2024 se Ministerstvo spravedlnosti obrátilo se žádostí o poskytnutí součinnosti při sběru statistických dat pro účely zpracování výroční zprávy o činnosti na úseku ochrany oznamovatelů v roce 2023 na ústřední správní úřady, Asociaci krajů České republiky, Svaz měst a obcí České republiky, Hospodářskou komoru České republiky a Svaz průmyslu a dopravy České republiky. Těmto subjektům byl zaslán jednoduchý dotazník s žádostí o jeho postoupení zástupcům povinných subjektů, kteří jsou členy těchto uskupení.

Dotazník byl povinným subjektům zaslán v následující podobě:

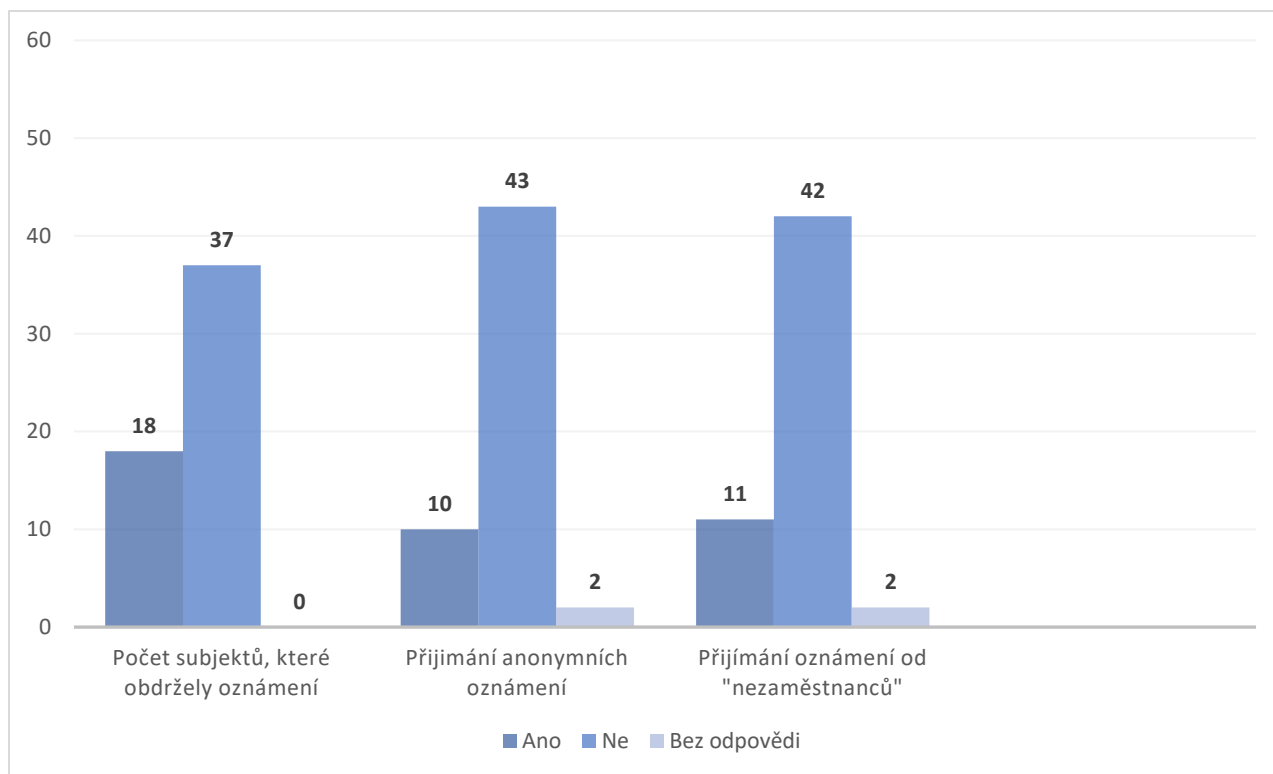
	Název povinného subjektu	Příjem anonymních oznámení	Příjem oznámení od "nezaměstnanců"	Počet (všech) oznámení obdržených prostřednictvím VOS	Anonymní oznámení		
					Počet	Z toho: Posouzeno jako důvodné	Posouzeno jako nedůvodné
Vzor:	Úřad pro...	NE	ANO	4	0	0	0
K vyplnění :							

Neanonymní oznámení								Komentář:
Počet	Z toho oznámení spadající pod ZOO		Nespádající pod ZOO	Z důvodných oznámení posouzeno jako:				
	Posouzeno jako důvodné	Posouzeno jako nedůvodné		Trestný čin	Přestupek	Porušení ZOO	Porušení jiného právního předpisu	
4	1	2	1	1	0	0	0	

1. Z kategorie veřejnoprávních subjektů (zejména ústředních správních úřadů) obdrželo Ministerstvo spravedlnosti odpovědi od **55** povinných subjektů, přičemž
  - a) **18** z těchto povinných subjektů **obdrželo 187 oznámení** prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému, přičemž žádné z těchto oznámení nebylo posouzeno jako důvodné a spadající pod zákon o ochraně oznamovatelů,
  - b) **10** z těchto povinných subjektů uvedlo, že **přijímá anonymní oznámení** a **43** povinných subjektů uvedlo, že **nepřijímá anonymní oznámení**,

- c) **42** povinných subjektů uvedlo, že **vyloučilo přijímání oznámení** od osoby, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i) zákona o ochraně oznamovatelů a **11** povinných subjektů uvedlo, že **nevyloučilo přijímání oznámení** od osoby, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i) zákona o ochraně oznamovatelů.

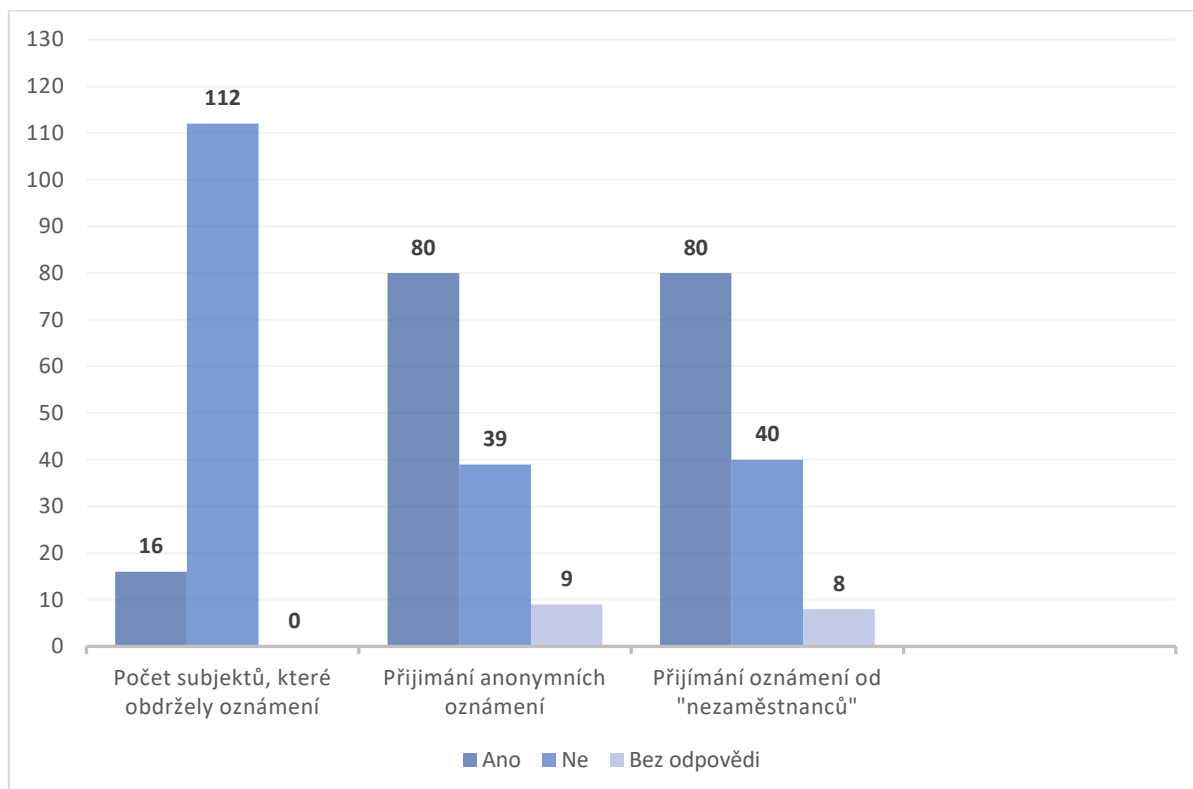
Graf č. 4 – VOS u veřejnoprávních subjektů; 55 respondentů.

2. Od **zástupců územních samosprávných celků** Ministerstvo spravedlnosti obdrželo **pouze tři vyplněné dotazníky**, přičemž **ani jeden** z těchto povinných subjektů **neobdržel** prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému **žádné oznámení**, všechny tyto subjekty **přijímají anonymní oznámení**¹⁶ a **dva** tyto subjekty **vyloučily přijímání oznámení** od osoby, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i) zákona o ochraně oznamovatelů.
3. V případě zástupců soukromoprávních subjektů obdrželo Ministerstvo spravedlnosti **úplné či částečné odpovědi** pouze prostřednictvím **Svazu průmyslu a dopravy České republiky**, a to od **128 soukromoprávních povinných subjektů**, přičemž:
  - a) **16** z těchto povinných subjektů **obdrželo 53 oznámení** prostřednictvím **vnitřního oznamovacího systému**, přičemž **11** z těchto oznámení bylo posouzeno jako **důvodných a spadajících pod zákon o ochraně oznamovatelů**.

¹⁶ Oznámení neobsahuje údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele a zároveň totožnost oznamovatele příslušné osobě není známa. Viz § 2 odst. 2 zákona o ochraně oznamovatelů.

- b) **80** z těchto povinných subjektů uvedlo, že **přijímá anonymní oznámení** a **39** povinných subjektů uvedlo, že **nepřijímá anonymní oznámení**,
- c) **40** povinných subjektů uvedlo, že **vyloučilo přijímání oznámení** od osoby, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i) zákona o ochraně oznamovatelů a **80** povinných subjektů uvedlo, že **nevyloučilo přijímání oznámení** od osoby, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i) zákona o ochraně oznamovatelů.

Graf č. 3 – VOS u soukromoprávních subjektů; 128 respondentů.

II. Kontrolní činnost na úseku ochrany oznamovatelů

Po přechodném období bezprostředně po nabytí účinnosti zákona o ochraně oznamovatelů určeném k nastavení vnitřních oznamovacích systémů povinnými subjekty přistoupilo Ministerstvo spravedlnosti jako ústřední orgán státní správy pro ochranu oznamovatelů v souladu s § 11 odst. 6 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů, na počátku roku 2024 k prověřování plnění zákonných povinností povinnými subjekty ze státní správy. **Tento krok Ministerstvo spravedlnosti učinilo v předstihu před případným zahájením kontroly dle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.**

Stěžejní povinností povinných subjektů je zavést vnitřní oznamovací systém pro své zaměstnance a další zákonem stanovené osoby podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně oznamovatelů. V návaznosti na tuto povinnost musí povinné subjekty dále uveřejnit informace podle 9 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně oznamovatelů (dále jen „povinné informace“) způsobem umožňujícím dálkový přístup (typicky zveřejněním na webových stránkách povinného subjektu).

K prověření bylo vybráno 100 povinných subjektů státní správy, u kterých bylo prostřednictvím jejich webových stránek ověřeno plnění následujících povinností:

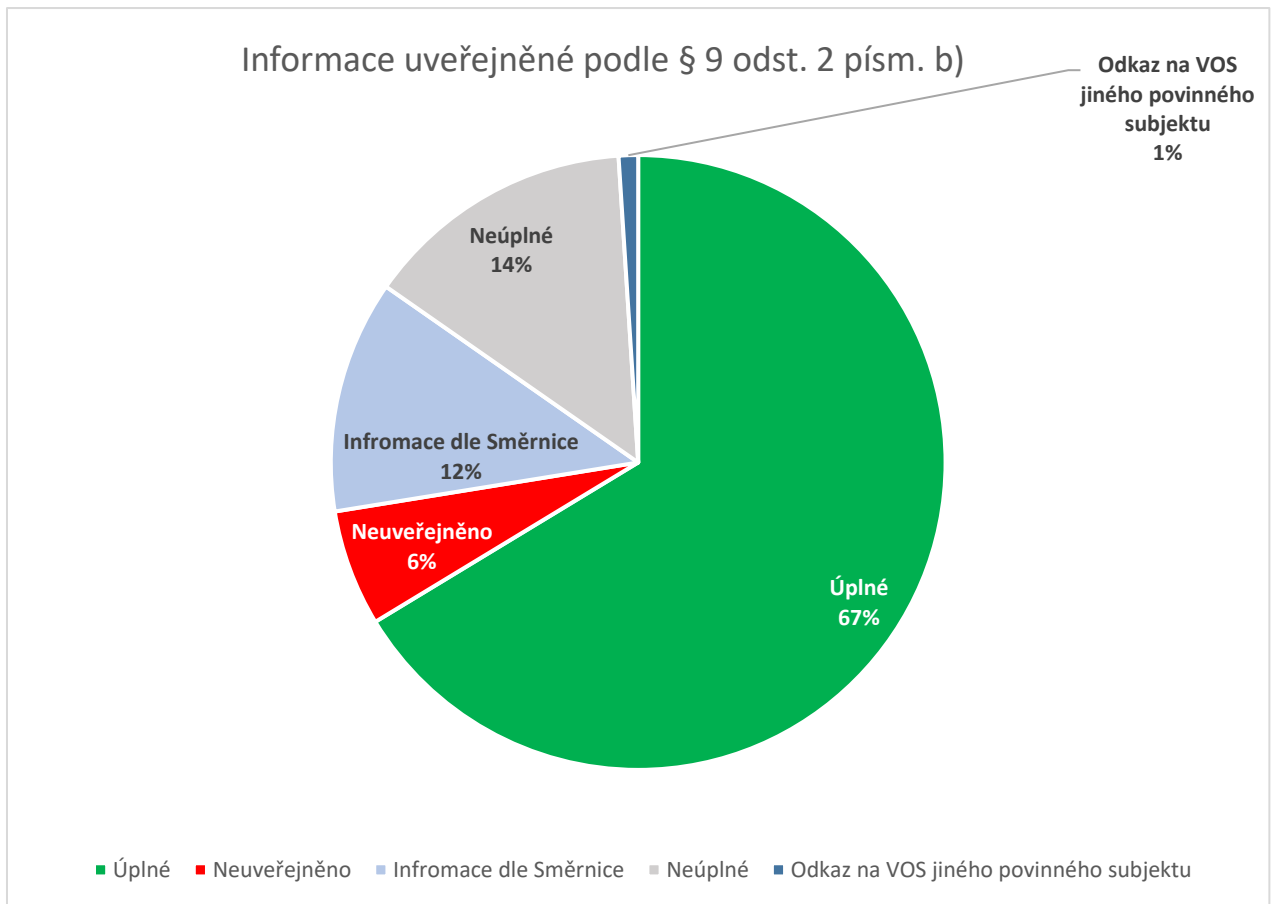
1. uveřejnění informací o způsobech oznamování prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a externího oznamovacího systému Ministerstva spravedlnosti (§ 9 odst. 2 písm. b) bod 1),
2. uveřejnění označení příslušné osoby, jejího telefonní čísla a adresy elektronické pošty nebo jiné adresy pro doručování (§ 9 odst. 2 písm. b) bod 2) a
3. uveřejnění toho, zda povinný subjekt vylučuje přijímání oznámení od osoby, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i) (§ 9 odst. 2 písm. b) bod 3).

Ministerstvo došlo k závěru, že u

- a) **65** subjektů jsou uveřejněny **všechny povinné informace** dle zákona o ochraně oznamovatelů,
- b) **6** subjektů **nebylo možné** povinné informace ani vnitřní oznamovací systém **dohledat** a lze mít tedy za to, že zákonné podmínky nejsou splněny,
- c) **12** subjektů **nebyly** informace **aktualizovány** v návaznosti na účinnost zákona o ochraně oznamovatelů a jsou uveřejněny informace pouze dle Směrnice,
- d) **14** subjektů jsou uveřejněné informace **neúplné**, přičemž u
  - a. **7** subjektů chybí uveřejnění informace, zda povinný subjekt vylučuje přijímání oznámení od osoby, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i),
  - b. **3** subjektů nedošlo k uveřejnění způsobu oznamování prostřednictvím externího oznamovacího systému,
  - c. **2** subjektů nedošlo k uveřejnění označení příslušné osoby,

- d. 4 subjektů nedošlo k uveřejnění kombinace těchto informací,
 e) 1 subjektu došlo pouze k odkazu na vnitřní oznamovací systém jiného povinného subjektu.

Graf č. 5 – informace uveřejněné podle § 9 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně oznamovatelů.

Ministerstvo spravedlnosti návazně vyzvalo povinné subjekty, u kterých existovala důvodná domněnka o nedodržení povinností stanovených zákonem o ochraně oznamovatelů, ke zjednání nápravy. V případě, že u povinných subjektů nedojde ke splnění výše uvedených zákonných povinností a doložení jejich splnění Ministerstvu spravedlnosti, zahájí ministerstvo proti povinným subjektům řízení o přestupku pro podezření ze spáchání přestupků podle § 26 odst. 1 písm. b), písm. c) a písm. d) zákona o ochraně oznamovatelů.

III. Plán další činnosti v roce 2024

V roce 2024 plánuje OSZBK pokračovat ve svých dosavadních aktivitách v agendě ochrany oznamovatelů a v plnění povinností stanovených mu zákonem o ochraně oznamovatelů, kterými jsou:

1. **Přijímat a posuzovat oznámení podle zákona o ochraně oznamovatelů.**
2. **Poskytovat metodickou, poradenskou a jinou odbornou pomoc ve věcech ochrany oznamovatelů.**
  - OSZBK vytvořilo plán vzdělávání v oblasti ochrany oznamovatelů na rok 2024, který zahrnuje:
    - a. webináře pro povinné subjekty,
    - b. školení pro příslušné osoby ve dvou modulech – pro začátečníky (tento modul bude do plánu vzdělávání zařazen z důvodu fluktuace mezi příslušnými osobami povinných subjektů) a pro zkušené příslušné osoby (tento modul školení by měl být více interaktivní, praktičtější a se zaměřením na vzájemném sdílení zkušeností a dobré a špatné praxe),
    - c. vytvoření praktické příručky pro příslušné osoby, a to na základě sdílených zkušeností v rámci školení. Příručka by měla navazovat na Metodiku k zákonu o ochraně oznamovatelů a měla by obsahovat např. návody, jak řešit hraniční situace, včetně modelových kazuistik.
  - Aktivní zůstává také Pracovní komise předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k whistleblowingu. Oproti předešlým obdobím by se činnost komise měla zaměřit na sběr a vyhodnocování dat z praxe fungování zákona o ochraně oznamovatelů, a to ať již z činnosti ministerstva, či organizací reprezentovaných dalšími členy, a návazně na diskuse o možných úpravách regulace v budoucnu.
3. **Dohledová a kontrolní činnost**, v rámci které považuje Ministerstvo spravedlnosti v roce 2024 za prioritu kontrolu veřejnoprávních subjektů coby povinných subjektů podle zákona o ochraně oznamovatelů. Ověřování plnění povinností podle zákona a následné kontrolní, resp. přestupkové činnosti bude ministerstvo provádět jak **na základě podnětů**, tak **z vlastní iniciativy**. Tyto činnosti bude ministerstvo vykonávat ve vzájemné koordinaci se Státním úřadem inspekce práce, který by měl na základě své expertízy poskytnout součinnost zejména při vytváření vhodné metodologie kontroly povinných subjektů a nastavení plánu preventivní kontrolní činnosti, který bude zahrnovat způsob výběru kontrolovaných subjektů i četnost kontrol.

